

Cao's en ander (on)gemak

Peter van der Sluis (AWVN)

Peter de Waal (PLP)

Steven Palm (PLP)

Agenda

- De cao in vogelvlucht
- Een actuele zaak: Matrans versus FNV Bondgenoten
  - Wanneer is er eigenlijk sprake van een cao?
  - Welke verplichtingen hebben partijen in de pré-contractuele fase?

Inleiding cao-recht

Een overeenkomst bindt alleen partijen bij die
overeenkomst

Een cao beoogt juist “derden” te binden

Wat is een cao?

- Een overeenkomst “waarbij voornamelijk of uitsluitend worden geregeld arbeidsvoorwaarden, bij arbeidsovereenkomst in acht te nemen”

Hoe komt een cao tot stand?

- Een overeenkomst tussen
  - een of meer werkgevers(verenigingen) en
  - een of meer vakbonden
- Door beide partijen ondertekend
- De cao treedt in werking nadat deze is aangemeld bij de minister
- De inwerkingtreding kan wel terugwerkende kracht hebben

Wie zijn betrokken bij een cao?

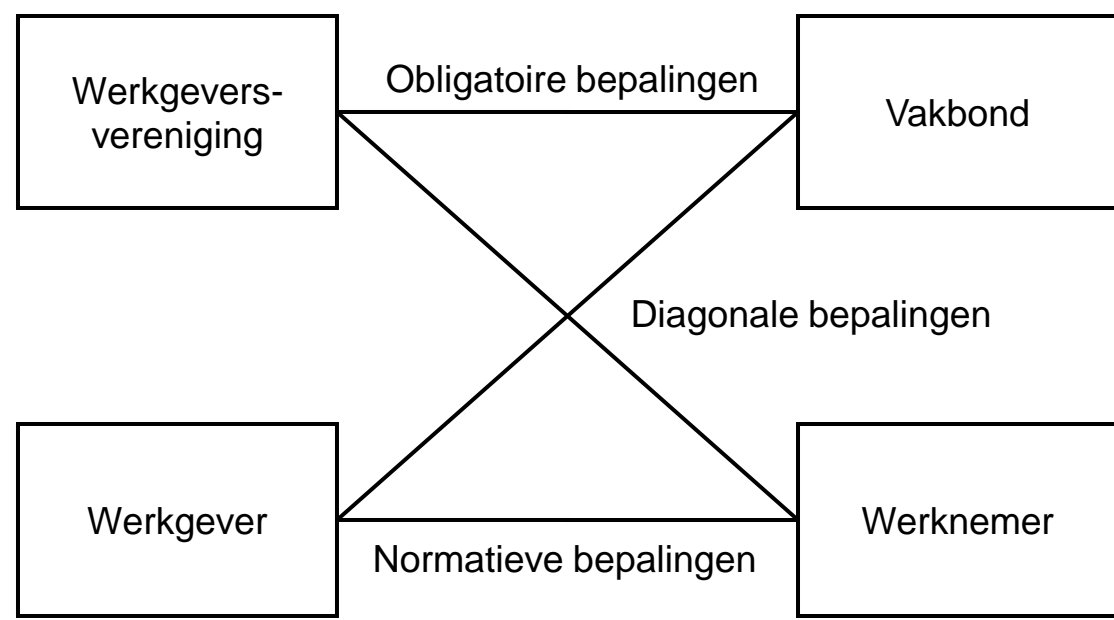
- Werkgeversverenigingen en vakbonden
  - Uitsluitend een formeel criterium: vereniging met volledige rechtsbevoegdheid
- Werkgevers; mogelijk ook als cao-partij
- Werknemers

Soorten cao-bepalingen

Bedrijfstak-cao

Wanneer is een werkgever gebonden aan de cao?

- Werkgever is lid van een bij de cao betrokken werkgeversvereniging en valt onder de werkingssfeer van de cao
- De cao-bepalingen zijn algemeen verbindend verklaard en werkgever valt onder de werkingssfeer van de cao
- Gebonden werkgevers moeten de cao naleven bij alle werknemers (lid of geen lid)

Wanneer is een werknemer gebonden aan de cao?

- Werknemer is (i) lid van een bij de cao betrokken vakbonden, (ii) valt onder de werkingssfeer van de cao en (iii) de werkgever is ook gebonden aan de cao
- De cao-bepalingen zijn algemeen verbindend verklaard en werknemer valt onder de werkingssfeer van de cao
- (Incorporatiebeding in de arbeidsovereenkomst)

Gevolgen van gebondenheid via lidmaatschap

- Cao-bepalingen *werken door* in de arbeidsovereenkomst (cao-bepalingen worden onderdeel van de arbeidsovereenkomst)
- Einde cao of nieuwe cao zet niet de (betere) cao-bepalingen van de vorige cao opzij (nawerking)
- Elk beding in strijd met de cao is nietig

Algemeenverbindendverklaring

- Op verzoek van een van de cao-partijen worden cao-bepalingen door de minister algemeen verbindend verklaard
- Ook werkgevers die niet lid zijn van een werkgeversvereniging moeten cao-bepalingen die AVV zijn naleven voor de duur van de AVV
- Naleven CAO-bepalingen die AVV zijn voor de duur van de AVV – geen terugwerkende kracht en geen nawerking

Algemeenverbindendverklaring

- Wanneer komen de bepalingen van een cao in aanmerking voor een AVV?
  - Indien in een bedrijfstak meer dan 60% van de werknemers in dienst is van werkgevers die lid zijn van een bij deze cao betrokken werkgeversvereniging
  - Geen criteria voor representativiteit vakbonden
  - In beginsel geen inhoudelijke toets

Algemeenverbindendverklaring

- Dispensatie van AVV:
  - Dispensatie wordt alleen tijdens de procedure tot aanvraag van een AVV verleend (3 weken)
  - Ondernemings-cao
  - Bedrijfsspecifieke kenmerken relevant
  - Inhoudelijke toets onafhankelijkheid betrokken partijen bij ondernemings-cao

Actuele zaak: Matrans

Cao Matrans (of toch niet?)

- Matrans: sjobedrijf (vastzetten en losmaken van containers) in Rotterdamse haven
- Ongeveer 300 werknemers
- Werkt met name voor ECT
- Vallend onder sector-cao sjobedrijven
- Onderhandelingsresultaat voor cao 1-1-2006 tot en met 30-6-2009

Wat is precies het geschil?

- Tot op heden is er nooit een sector-cao sjor ondertekend / geregistreerd (1991 geldt als 1e datum voor een cao)
- In conceptteksten van cao's en in onderhandelingsresultaten is telkens aangegeven dat voor Matrans met betrekking tot loon-/arbeidsvoorwaarden in principe een volgbeleid ten opzichte van de ECT-cao geldt

Wat is precies het geschil?

- In onderhandelingsresultaat cao staat:
“Personeel van Matrans, dat de ECT – CAO volgt, wordt betaald volgens functielijst 1 van deze CAO, waarbij de datum van indiensttreding bij Matrans bepalend is voor toepassing van de salarisschaal van voor of van na 2000.”

Wat is precies het geschil?

- Een aantal werknemers (in dienst voor 2000) heeft in de individuele arbeidsovereenkomst staan dat zij volgens een bepaalde loonschaal (B1) van de ECT-cao zouden worden betaald
- Deze loonschaal is (in overleg met FNV) in 2000 uit de ECT-cao geschrapt
- De B1 mogelijkheid is niet in de sjoer-cao opgenomen

Wat is precies het geschil?

- Individuele werknemers vorderde betaling volgens de niet meer bestaande B1-schaal
- FNV wilde toen toch niet akkoord gaan met de cao tekst, gelet op het inmiddels ontstane geschil
- Matrans vorderde in een kort geding alsnog ondertekening van de cao, waar FNV immers mee had ingestemd

Oordeel rechter

- In september 2011 wees de rechter de eis van Matrans af
- Beoordeling: voldoende spoedeisend, cao alsnog ondertekenen zou bij voorlopige voorziening toewijsbaar zijn, maar: (achteraf) tekst resultaat onvoldoende duidelijk, aan het uitgangspunt van “geen nadelige gevolgen” werd niet voldaan en Matrans zou niet duidelijk zijn geweest jegens FNV over de gevolgen van de afspraken

Oordeel rechter

- Nu de instemming van FNV met de tekst ruim 1 jaar was uitgebleven, moest Matrans er op bedacht zijn dat er nog geen volledige overeenstemming was. De vordering werd dus afgewezen

Wat betekent dit?

- Er is voor Matrans dus geen cao
- Er is voor Matrans nooit een cao geweest
- Overigens: ook over een nieuwe cao (een ondernemings-cao) is tot op heden geen overeenstemming bereikt
- In individuele arbeidsovereenkomsten staat dat de cao van toepassing is!!
- In aantal oude arbeidsovereenkomst staat nog dat de ECT-cao wordt gevolgd

Wat betekent dit?

- Doorgevoerde arbeidsvoorwaarden - verbeteringen terugdraaien?
- Afspraken tussen partijen gelden (nog) niet: bijvoorbeeld de al aan vakbonden uitbetaalde werkgeversbijdrage terugvorderen?

Hoe in de toekomst te handelen?

- In de regel wordt het onderhandelingsresultaat toegepast na instemming van de achterbannen van partijen.
- Nu blijkt dat er achteraf problemen kunnen ontstaan en er toch geen cao is!!
- Cao's pas doorvoeren/toepassen na ondertekening en registratie van de cao?

Afronding

Eigenlijk is er niets veranderd.

